

С. В. Кульчицький

Косіор Станіслав Вікентійович

КОСІОР Станіслав Вікентійович (06(18). 11. 1889, м. Венґрув Седлец. губ., нині Польща – 26. 02. 1939, Москва) – партійний і радянський діяч. Державні нагороди СРСР. Разом із родиною переїхав на Донбас, де 1902 закін. початк. училище при металург. заводі. Від 1905 працював на Юр'єв. заводі pobl. Луганська. 1907 вступив до більшов. партії, 1908–11 очолював її осередок на заводі. Вів рев. агітацію у Катеринослав. губ., Харкові, Полтаві, Києві (один із організаторів місц. комітету партії), за що неодноразово був заарештований. 1915 переїхав до Москви, у тому ж році висланий на 3 р. у Іркут. губ. (Росія). Після Лютн. революції 1917 переїхав до Петрограда (нині С.-Петербург). Як комісар військ.-рев. комітету взяв активну участь у більшов. перевороті. Співорганізатор КП(б)У. Від березня 1918 – нарком фінансів Рад. України; у листопаді 1918 – лютому 1919 – секр. підпіл. Київ. обкому КП(б)У; у травні 1919 – грудні 1920 – секр. ЦК КП(б)У (у липні–грудні 1919 також очолював його Зафронт. бюро); від грудня 1920 – чл. колегії наркомату продовольства УСРР; 1922–25 – на парт. роботі у Сибіру (РФ); 1926–28 – секр. ЦК ВКП(б); 1928–38 – ген. секр. ЦК КП(б)У. Безпосередньо реалізовував в УСРР рішення парт. керівництва щодо суціль. колективізації та превентив. репресій, однак не користувався цілковитою довірою Й. Сталіна. У січні 1938 відкликаний у Москву і признач. заступник голови Раднаркому СРСР і головою Комісії рад. контролю. З травня 1938 заарешт., 26 лютого 1939 за звинуваченням у приналежності до польсь. військ. організації засудж. до розстрілу. 1956 реабілітований. 2010 Апеляц. суд Києва визнав К. одним із організаторів голодомору 1932–33.

Рекомендована література

1. Погребинський М. Б. Станіслав Вікентійович Косіор (1889–1939). К., 1967;

2. Гуро К. Горизонты. Повесть о С. Косиоре. Москва, 1979;
3. О Станиславе Косиоре. Воспоминания, очерки, статьи. Москва, 1989;
4. Левицький В. В. С. В. Косіор. На шляху до правди про нього // Маршрутами історії. К., 1990;
5. Селецький А. В. Станіслав Вікентійович Косіор // Сторінки історії УРСР: факти, проблеми, люди. К., 1990.

Бібліографічний опис:

Косіор Станіслав Вікентійович / С. В. Кульчицький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-3818>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).